

HASTANE HİJYEN PLANI VE ATIK YÖNETİMİ

Dr. Nazan ÇALBAYRAM

HASTANE HIJYEN PLANI

Temel İlkeler

- Tüy bırakmayan temizlik bezleri tercih edilmelidir, bez ve kova renkleri kullanım alanına göre belirlenmelidir.

Bölüm	Kova Rengi	Bez Rengi
Tuvalet hariç bütün ıslak alanlar	Sarı	Sarı
Bütün kuru alanlar (kapı, pencere, mobilya, ayna, vb.)	Mavi	Mavi
Tuvaletler ve laboratuvar alanları	Kırmızı	Kırmızı

Temel İlkeler

- Toz alma dışında her tür temizlik işlemi sırasında uygun eldiven giyilmeli, işlem bitiminde eldiven çıkarılıp el hijyeni sağlanmalıdır.

Mop Seęimi ve Kullanımı

Mop Tipi	Kullanım Amacı
Mavi mop	Kuru süpürme
Beyaz mop	Nemli silme ve bakım
Saçaklı mop	Islak silme

Temel İlkeler

- Kirli mop ile temizlik yapılmamalı, kirlenen moplara sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanıp kurutulularak saklanmalıdır.

Çift Kovalı-Presli Paspas Arabası Kullanımı

- Paspas ilk kez kullanılıyor ise sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanarak havlarından arındırılmalıdır.

Çift Kovalı-Presli Paspas Arabası Kullanımı

- Paspas S şeklinde hareket ettirilmeli, zeminden mümkün olduğunca uzaklaştırılmadan temizlik yapılmalıdır.

Hastane Temizliğinde Risk Sınıflaması ve Farklı Alanların Temizliği

Risk Düzeyi	Hastane Bölümü	Uygun Temizlik
Yüksek riskli alanlar	Ameliyathane, yoğun bakım üniteleri, hemodiyaliz, infeksiyon kontrol komitesi tarafından belirlenen özel alanlar (allojeneik/otolog kemik iliği nakli yapılan hastaların odaları, solid organ nakli yapılan hastaların odaları, nötroopenik hasta odaları, izolasyon odaları, otopsi salonu, vb.)	Temizlik + dezenfeksiyon
Orta riskli alanlar	Laboratuvarlar, hasta odaları (banyo ve tuvaletler dahil), mutfak	Temizlik*
Düşük riskli alanlar	Hemşire, doktor odaları (banyo ve tuvaletler dahil), ofisler, kafeterya, koridorlar ve depolar	Temizlik*

***Yüzeylerin vücut sıvı ve salgıları ile kirlenmesi durumunda temizliğe ek olarak dezenfeksiyon sağlanmalı**

Temel İlkeler

- Kat arabasında gerekli tüm temizlik malzemelerinin bulunup bulunmadığı kontrol edilmelidir (kuru temizlik mopları ve dispenser'ları, sıvı deterjan, ovma amaçlı temizlik maddesi, yeterli miktarda temiz sarı, kırmızı ve mavi temizlik bezleri, tuvalet fırçası, çekçek, faraş, kova, eldiven vb.).

Temel İlkeler

- Odadaki (banyo/tuvalet dahil) çöp kovalarının içinde bulunan çöp poşetleri oda dışına çıkarılarak ağzı bağlandıktan sonra servise ait büyük çöp bidonuna taşınmalıdır.

Temel İlkeler

- Tuvalet temizliği için önce sifon çekilmeli, klozet içerisi sıvı deterjan veya ovma maddesi dökülerek tuvalet fırçası ile fırçalanmalı, klozet çevresi ayrı bir temizlik bezi ile sıvı deterjan veya ovma maddesi kullanılarak silinmelidir. Silme işlemi bitince durulama yapılmalı ve ıslak alanlar kurulanmalıdır.

Temel İlkeler

- Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmamalıdır. Boşalan sabunluk yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar doldurulmalıdır.

Temel İlkeler

- Ameliyathane dışındaki yüksek riskli alanlarda [Yoğun Bakım Üniteleri (YBÜ), hemodiyaliz, izolasyon odaları, nütropenik hasta odaları, vb.] günlük temizliğe ek olarak yerler ve elle sık teması olan tüm yüzeyler (etajer, monitör ve ventilatör yüzeyleri, yemek masası, desk, musluk başı, kapı kolu, yatak kenarları, vb.) dezenfekte edilir.

Temel İlkeler

- Gerekli görülen durumlarda periyot beklenmeden temizlik yapılır.
- Yüzeylerde kan ve vücut sıvıları ile kirlenme var ise temizliğe ek olarak dezenfeksiyon yapılır.
- Kirli çamaşır arabaları günde en az bir kez temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

Ameliyathane Temizliği

Temel İlkeler

Günün ilk ameliyatı alınmadan önce kullanılacak olan her odada aşağıda belirtilen şekilde temizlik yapılmalıdır:

- Tüm aletlerin, eşyaların ve lambaların tüy bırakmayan nemli bezle tozu alınmalıdır.
- Lambaların reflektör alanlarının tozu alınmalıdır.
- Oda zemini su ve deterjanla yıkanmış paspasla temizlenmeli ve kurulanmalıdır.

Vaka Aralarında Oda Temizliği

- Öncelikle kan ve vücut sıvıları ile kirlenmiş yüzeyler organik matelyalden arındırılıp dezenfekte edilmelidir.
- Yerde kalan diğer atıklar çek çek ve faraş ile uzaklaştırılmalı, fırça ve süpürge kullanılmamalıdır.

Gün Sonunda Temizlik

- Her bölümün ameliyatlari farklı saatlerde bittiği için gün sonunda her ameliyat odası için aynı şekilde temizlik yapılması gerektiği unutulmamalıdır.

Gün Sonunda Temizlik

- Oda dışına çıkarılan tüm malzemelerin yüzey ve tekerleri temizlenip dezenfekte edilerek odaya yerleştirilmelidir.

ATIK YÖNETİMİ

Tanımlar

- **Tıbbi Atık:**
 - Vücut sıvı ve salgıları (kan ve kan ürünleri dahil),
 - Vücut sıvı ve salgıları ile kontamine olmuş her tür atık,
 - Doku ve organ parçaları (patoloji atıkları dahil),
 - Bakteri ve virüs tutucu hava filtreleri,
 - Günü geçmiş veya artmış antineoplastik ilaçlar ve bu ilaçlarla kontamine olmuş her tür malzeme
- **Kesici Delici Alet:** Hastane ortamında kullanılan ve yaralanmaya neden olabilen kesici ve delici cisimler (bistüri, iğne ucu, vb.)

Tanımlar

- **Eysel Nitelikli Atık:** Mutfak ve büro atıkları, ambalaj malzemeleri, cam, vb.
- **Uluslararası Tıbbi Atık Amblemi:** Tıbbi atıkların toplandığı özel nitelikli torba veya kap ile bunların taşınmasında kullanılan özel taşıma arabalarının üzerinde bulundurulması gereken uluslararası amblem
- **Tıbbi Atık Taşıma Arabası:** Hastanede üretilen tüm tıbbi atıkların toplanarak geçici atık depolarına taşınmasında kullanılan arabalar

Tanımlar

- **Atık Taşıma Arabası (Container):** Tıbbi atık olmayan tüm atıkların toplandıktan sonra geçici olarak biriktirildikleri ve Geçici Depolama Alanı'na transfer edildikleri arabalar.
- **Hastane Atık Sorumlusu:** Hastane Yönetimi adına, hastanede atık yönetiminin ilgili talimata uygun olarak gerçekleştirilmesi için gerekli tüm basamakları denetleyen ve organizasyonu sağlayan kişi

Tanımlar

- **Eysel Nitelikli Atıklar için Geçici Depolama Alanı:** Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak evsel nitelikli atıklar için oluşturulan geçici depolama alanı
- **Tıbbi Nitelikli Atıklar için Geçici Depolama Alanı:** Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne uygun olarak tıbbi atıklar için oluşturulan geçici depolama alanı
- **Tıbbi Atık Personeli:** Hastanedeki tüm birimlerden alınan tıbbi atıkları Tıbbi Atık Taşıma Arabası'nda toplayan ve geçici depolara güvenli bir şekilde taşınmasını sağlayan personel

Tanımlar

- **Kırmızı çöp torbası:** Tıbbi atıkların toplanması için kullanılan, Tıbbi Atık Yönetmeliği'nde tanımlanan şartlara uygun, her iki tarafında Uluslararası Tıbbi Atık Amblemi ile Dikkat Tıbbi Atık ibaresi bulunan kırmızı renkli plastik torba
- **Mavi çöp torbası:** Geri kazanılabilen cam malzemelerin toplanması için kullanılan mavi plastik torba
- **Siyah çöp torbası:** Evsel nitelikli atıkların toplanması için kullanılan siyah plastik torbadır.

Tanımlar

- **Kesici-Delici Alet Kutusu:** Delinmeye, yırtılmaya, patlamaya dayanıklı, su geçirmez, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde Uluslararası Tıbbi Atık Amblemi ile Dikkat Kesici ve Delici Tıbbi Atık ibaresi taşıyan plastik veya aynı özellikte kartondan yapılmış kutudur.